

L'EMPREMTA RELIGIOSA



Un cafè interreligiós a tres bandes “per fer caure prejudicis”

Un catòlic, una musulmana i una budista s'asseuen per parlar del fet religiós a la societat catalana

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

La terrassa d'un cafè és un temple laic on es desenvolupa una activitat sagrada: la trobada, la conversa, compartir mirades, intimitats. Els cafès van anar ocupant les dues ribes del Mediterrani oferint aquest espai que sovint trenca barreres. Fins i tot George Steiner diu que els cafès són una manera de definir Europa. Però no només Europa: allà on n'hi ha, la vida es relaxa i la parla pren el seu protagonisme. No és casual que beuratges com el te i el cafè es considerin elements fonamentals de moltes tradicions espirituals del món, i les seves cerimònies s'envolten d'aquesta barreja entre el que és profà i quotidià i el que és sagrat i transcendent.

Els diàlegs distesos amainen recels i ens obren a l'altre. Al voltant d'una taula, en una terrassa amagada del brogit urbà, hi ha tres persones amb ganes d'escoltar. Tres persones que no es coneixien prèviament, i que abans de posar-se eti-

quetes per definir-se d'una manera ràpida i també insuficient, prefereixen reconèixer-se com el que tots som: éssers humans necessitats d'escoltar i ser escoltats. Un cop acordat, entre tots tres, que hi ha més similituds que diferències, recorren a les etiquetes conscients de la càrrega que porten: catòlic, musulmana, budista... Definicions que poden utilitzar-se com a toc d'inici o punt final, que obren o tanquen segons els usos i intencions. En aquest cas, són cotes de referència per iniciar una conversa essencial.

Compromís i espai públic

Cap dels tres parla per parlar, les seves vides es fonamenten en uns valors i un compromís amb els altres. Cinto Busquet (Girona, 1961), doctor en teologia fonamental, és responsable de la parròquia de Calella (Maresme) i membre del Consell Assessor per a la Diversitat Religiosa de la Generalitat de Catalunya i del Moviment dels Focolars. Marta Torras (Barcelona, 1964) és documentalista audiovisual i col·labora amb l'Associació de Dones Musulmanes de Catalunya (ADMAC) i

Demanda
Creuen que
l'administració
hauria de
promoure
la salut
espiritual

Alerta
Fora de les
religions
l'espiritualitat
esdevé
una eina
mercantil

l'Associació Cultural Halaqa per a la difusió del coneixement de l'islam. Montse Castellà (Sant Feliu de Llobregat, 1955), traductora i editora, és vicepresidenta de la Coordinadora Catalana d'Entitats Budistes, presidenta de l'Associació Unesco per al Diàleg Interreligiós i cofundadora de Sakyadhita Spain, una xarxa internacional de dones budistes.

Arriben els cafès, el te, so de culleretes que remouen idees, sacseig de sobrets de sucre que trenquen el gel. Quin lloc li donem a la dimensió religiosa de la persona? ¿Hem de segregarla a l'àmbit privat, anònim, fent de l'espai públic un lloc neutre on no destaquï la pluralitat de creences? “És un tema molt actual en aquest nou país que imaginem –respon el Cinto–. Crec que, així com l'administració pública promou la salut física, també hauria de promoure la salut espiritual en l'àmbit educatiu i dels mitjans de comunicació, sempre en un marc de societat plural, respectuosa i de llibertat de culte. Si no cultivem i protegim la dimensió espiritual, tindrem una societat de robots, no de persones. És un gran tema”, conclou mullant-

se els llavis amb el cafè, mentre la Marta assenteix i la Montse explica: “Crec que les religions són camins diferents per arribar a aquesta essència que tots som. Des de les religions és important donar a conèixer aquests camins diferents que t'ajuden a connectar amb la dimensió espiritual. A mi, ara, m'interessa la dimensió transreligiosa, que no vol dir postreligiosa. No vull dir que hem de prescindir de les religions, crec que són un gran tresor i ens aporten un enorme llegat de saviesa i seria un desastre si el perdéssim. Però hem de destil·lar aquest llegat de saviesa que totes tenen, anar més enllà”.

El Cinto puntualitza: “És important l'especificitat de cada religió, que aporta un valor al conjunt. No cal que ens diluïm en una cosa sense forma, hem de ser fidels a les tradicions. Les persones realment religioses són obertes i sensibles i per tant poden reconèixer el treball de l'esperit en qualsevol lloc i aprendre els uns dels altres, valorar-nos”. “Sí –afegeix la Montse–. Cada religió és una esclatxa que t'enriqueix i ajuda la teva. D'aquí la importància de la



Cinto Busquet, capellà, Marta Torras, de l'Associació de Dones Musulmanes de Catalunya, i Montse Castellà, vicepresidenta de la Coordinadora Catalana d'Entitats Budistes. CRISTINA CALDERER

diversitat". La Marta, fins llavors atenta, intervé: "És important no defugir l'àmbit públic. Hi ha un gran front que ens convida a tancar-nos a casa. El lloc privat és clau per a la vivència i l'experiència de cadascú, però és important no haver de recular. Amb respecte a tothom, però recular i tancar-nos ens fa perdre l'experiència amb els altres i amb les persones que no tenen aquesta vivència. És important donar-nos a conèixer".

Mantenir la mirada neta

Per a la Montse, aquesta tendència a viure l'experiència espiritual de manera personal i individual no ens hauria d'aïllar, justament el contrari ("l'espiritualitat és l'àmbit que transcendeix l'ego i ha de diluir aquest individualisme"), mentre que per a la Marta "només l'espiritualitat dins d'una tradició religiosa té la potència de transcendir la individualitat". El Cinto, pensatiu, afegeix: "En la nostra societat actual costa molt trobar compromisos col·lectius seriosos, i hi ha un trencament molt gran amb la pròpia tradició religiosa. Quan l'espiritualitat realment transcendeix, estàs còmode dins de la religió i no hi ha problema per tenir una identitat i agafar el compromís. Ara, però, sembla majoritària aquesta tendència a quedar-se el més nou i el que està de moda, el que més ens convé com a individus".

"És el perill -continua la Montse-. Per això les religions haurien de servir per donar el context necessari i que l'espiritualitat no es

converteixi en un instrument més del mercat i de la ment mercantilista. Ho estem veient en el budisme amb tots els elements que estan descontextualitzats per comercialitzar-los. Fins i tot els militars dels Estats Units fan pràctiques de *mindfulness* [consciència plena]!" Una manera més, com tantes que patim actualment, de pervertir els missatges religiosos i tergiversar-los per als propis interessos, utilitzant-ne la part superficial i oblidant-ne l'essència.

En conseqüència, com recorda el Cinto, "les religions tenen la missió d'educar-nos perquè tinguem una mirada neta, i mirar l'altre com a company de viatge més enllà de totes les etiquetes". "Per això és important el diàleg interreligiós, per fer caure prejudicis", recorda la Montse. La Marta confessa: "Quan vaig començar a interessar-me per l'islam al meu entorn no s'havia tocat mai la qüestió religiosa i de cop i volta era xocant. Sí, hi ha por al desconegut, però també una coneguda pot passar a ser desconeguda. ¿Tu i jo no érem amigues? Jo no et coneixia per aquí... I a més amb l'islam, amb tots els prejudicis. Passes a ser la desconeguda i diferent. N'hi ha que ho viuen com un trencament fort i és molt dur".

Tots tres es miren. Complicitat, reconeixement. La tarda es va ennuvolant i comença a ploure. Les converses de cafè sempre es fan curtes quan es toquen temes importants. Els tres interlocutors s'acomoden, agraïts per la trobada i confiats de repetir-la aviat.

EXPOSICIÓ MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA
DEL 31 DE MARÇ AL 23 DE JULIOL

Guerra i religió a l'Europa de les croades

Templers

Museu d'Història de Catalunya Generalitat de Catalunya

Amb el suport de: Mercats de Barcelona, mercabarna, Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, AGRUPACIÓ D'ARQUITECTES PER A LA DEFENSA I LA INTERVENCIÓ EN EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

TAULES RODONES

BORN. MERCATS, CIUTAT I ARQUITECTURA

Amb ARIADNA OLTRA i ODEI ETXEARTE

Quatre taules rodones per conèixer l'evolució dels mercats de Barcelona i entendre com han esdevingut part essencial de la vida i la salut a la nostra ciutat. Amb arquitectes, historiadors, paradistes i els comissaris de l'exposició "Born. Memòries d'un mercat".

<p>BARCELONA. CIUTAT DE MERCATS Dijous 20 d'abril, 19-21 h</p> <p>Amb Genís Arnàs i Matilde Alsina, autors del llibre <i>Mercats de Barcelona s. XIX</i>, i Manel Guàrdia, arquitecte i comissari de l'exposició "Born. Memòries d'un mercat". Moderadora: Ariadna Oltra.</p>	<p>NOVA VIDA PER ALS MERCATS Dijous 4 de maig, 19-21 h</p> <p>Amb Benedetta Tagliabue, Carme Ribas i Pere Joan Ravetllat, arquitectes, i Jordi Torrades, gerent de l'Institut de Mercats de Barcelona. Moderadora: Ariadna Oltra.</p>
<p>BIOGRAFIA DEL MERCAT DEL BORN Dijous 27 d'abril, 19-21 h</p> <p>Amb Ramon Graus i José Luis Oyón, arquitectes i comissaris de l'exposició "Born. Memòries d'un mercat"; Mercè Tatjer, historiadora, i Ferran Mascarell, delegat de la Generalitat de Catalunya a Madrid. Moderadora: Ariadna Oltra.</p>	<p>MERCATS, EXPERIÈNCIES DE VIDA Dijous 11 de maig, 19-21 h</p> <p>Amb Alex Goñi, paradista i president de PIMEC Comerç; Joaquim Ros, exdirector de Mercabarna, i Xavier Trull, director del mercat de La Llibertat. Moderadora: Odei Etxearte.</p>

Totes les taules rodones són gratuïtes.

#vinealborn
barcelona.cat/elbornculturaaimemoria
instagram.com/ElBornCCM
twitter.com/ElBornCCM
facebook.com/ElBornCCM

#VINE AL BORN I EXPLICA-HO AL MÓN

EL BORN CCM Ajuntament de Barcelona

Fotografia: Ramon Masvent